

CHRISTERSSON, VIIVI: Allerginen herkistyminen ja lapsuusiän kohtauksellinen uloshengitysvaikeus virusinfektioiden yhteydessä

Syventävien opintojen kirjallinen työ, 28 s.
Lastentautioppi
Huhtikuu 2016

Tämä kirjallisuuskatsaus kokoaa yhteen oleellisinta tutkimustietoa allergisen herkistymisen merkityksestä suhteessa lapsuusiässä esiintyvään kohtaukselliseen uloshengitysvaikeuteen ja varsinaiseen astmaan. Uloshengitysvaikeutta tai astmaa ei nykypäivänä pystytä tehokkaasti ehkäisemään, sillä sairastumiseen johtavista tekijöistä ei ole riittävästi tutkimustietoa. Parhaasta mahdollisesta hoidosta huolimatta hyvää hoitotasapainoa ei kaikilla astmapotilailla saavuteta, ja erityisesti vaikeat uloshengitysvaikeuskohtaukset ovat sekä potilaan itseänsä että terveydenhuollon resurssien kannalta hyvin kuormittavia. Perusteellinen tietämys kohtaukselliselle uloshengitysvaikeudelle tai astmalle altistavista tekijöistä on tärkeää tehokkaiden hoito- ja ehkäisykeinojen kehittämiseksi.

Nykytiedon mukaan kohtauksellisen uloshengitysvaikeuden laukaisijana toimii ensimmäisen ikävuoden jälkeen useimmiten akuutti rinovirusinfektio. Toisaalta allergisen herkistyneisyyden on pitkään tiedetty olevan yleistä uloshengitysvaikeudesta kärsivillä lapsilla ja liittyvän tavallista vaikeampaan alahengitystieoireiluun nimenomaan rinovirusinfektion yhteydessä. On kuitenkin ollut pitkään epäselvää, miksi allerginen herkistyminen ja rinovirusinfektio yhdessä lisäävät uloshengitysvaikeusriskiä enemmän kuin kumpikin tekijä yksinään, ja onko näistä toinen mahdollisesti kausaalinen riskitekijä toiselle. Allergisen herkistymisen ja rinovirusinfektion aikaisen uloshengitysvaikeuden välisestä syy-seuraussuhteesta on kuitenkin viime vuosina saatu tarkempaa tutkimustietoa enenevissä määrin.

Uusien tutkimustulosten mukaan lapsuudenaikainen allerginen herkistyminen lisää riskiä rinovirusinfektion laukaisemalle uloshengitysvaikeudelle, kun taas toistuvat rinovirusinfektiot eivät näytä altistavan lasta allergiselle herkistymiselle. Immunologiset mekanismit tämän vuorovaikutuksen taustalla ovat osittain alkaneet jo selkiytymään. Kiistattoman syy-seuraussuhteen osoittaminen on kuitenkin mahdollista vasta, kun tutkittavien allergista herkistymistä pystytään kontrolloidusti rajoittamaan. Toistaiseksi allergisen herkistymisen ehkäisemiseksi ei ole löydetty tehokkaita keinoja, mutta suunta näyttäisi olevan oikea. Katsauksessa kartoitetaan myös potentiaalisia allergisen herkistymisen ja kohtauksellisen uloshengitysvaikeuden ehkäisy- ja hoitokeinoja tulevaisuudessa.

Asiasanat: atopia, allergia, rinovirus, uloshengitysvaikeus, astma